

БЕОГРАДСКИ МАДРИГАЛИСТИ музички посленици Београда

Мешовити хор, *Београдски мадригалисти*, основан је у Београду пре готово шест деценија (23. октобра 1951). Основао га је диригент Милан Бајшански, са циљем да негује световну и духовну музику старих и савремених композитора. Намера му је била да одржи на окупу искусне хорске певаче са којима је до тада радио у управо расформираном Другом хору Радио Београда. У почетку је замишљено да хор буде само једна од делатности Друштва “Београдски мадригалисти”. Нажалост, од читавог пројекта заживео је и претрајао до наших дана само хор. На челу управе друштва, па и хора, били су угледни музичари, књижевници, научни радници: Александар Гавански, Милорд Панић-Суреп, Лазар Трифуновић, Милан Бајшански, Миховил Логар, Владимир Кондић.

Први диригент хора Милан Бајшански, одличан музичар и хорски диригент, радио је са ансамблом пуних пет година (1951-1956). Пошто у социјалистичкој Југославији у тим послератним годинама из идеолошких и политичких разлога није било пожељно извођење православне духовне музике, припремао је дела познатих западноевропских музичара, пре свега Г. П. да Палестрине (*Missa Papae Marcelli* и *Stabat Mater*). Са хором је краће време радио и познати диригент Светолик Пашћан-Којанов. Године 1959. преузео га је тада млади музиколог Димитрије Стефановић, будући дубоко посвећени истраживач средњовековне православне духовне музике. Он је управо са хором *Београдски мадригалисти* први пут извео новооткривене литургијске песме кир Стефана Србина, до тада непознатог српског композитора из 15. века, и представио их међународној јавности на Конгресу византолога одржаном на Охриду 1961. године. Репертоар хора био је обогаћен је мадригалима енглеских аутора и православним црквеним композицијама српских и руских аутора 19-20. века (К. Станковића, Ст. Мокрањца, Ст. Христића, Л. Д. Малашкина). Прва награда на међународном фестивалу хорова у велшком граду Ланголену (1962) и јубиларна награда у Арцу (Италија) исте године круна су Стефановићевог рада са овим хором.

Значајан печат раду *Београдских мадригалиста* дао је потом диригент Војислав Илић, иако је са хором радио само две године (1964-1966). Он је репертоар обогатио низом италијанских и француских мадригала, а припремао је за извођење, у то време само црквеним певачима добро познату *Литургију св. Јована Златоустог* за мешовити хор Стевана Мокрањца, коју су три године касније *Мадригалисти* снимили и објавили на LP плочи са диригентом Душаном Миладиновићем.

Четврт века дуг рад са Душаном Миладиновићем, диригентом и директором Београдске опере (1966-1991), обележава изузетно значајну епоху у раду ансамбла, епоху испуњену многобројним концертима у градовима тадашње Југославије, гостовањима у низу европских земаља и неколико снимљених плоча. Миладиновић је са овим хором извео низ најпознатијих вокално-инструменталних дела из западноевропске музичке баштине: Ј. С. Баха (*Муса у А-дуру*, *Божјиња кантата*), Г. Ф. Хендла (*Пасија по Јовану*), А. Вивалдија (*Gloria*), Ђ. Росинија (*Свечана Муса*). Репертоар је проширио и композицијама српских аутора 20. века: Милоја Милојевић, Марка Тајчевић, Предрага Милошевића, Владимира Бердовића, Александра Обрадовића, Константина Бабића, Рајка Максимовића. Из тог времена остало је и неколико звучних издања

Са хором су повремено радили: Ангел Шурев, Ламбра Димитријевић, Душан Костић, Драгомир Радивојевић, Станко Шепић, Миодраг Јаноски, Иво Дражинић, Златан Вауда, Александар Пандуровић, Милош Павловић, Валентин Гамбоц, Владимир Милосављевић, Бојан Суђић и Жељка Јовановић. Свако од њих пренео је на певаче део свога знања, умећа и ентузијазма.

Педесетогодишњицу рада хор је прославио са диригентом Владимиром Милићем, са којим је радио од 1993. до 2004. године. Певали су потом под руководством Александра Спасића (2005-2007), а последње две године води их млади диригент Александар Брујић.

Хор *Београдски мадригалисти* наступао је на преко хиљаду концерата у земљи и иностранству, на пригодним свечаностима и црквеним прославама. Гостовао је у свим крајевима некадашње Југославије и у многобројним европским земљама, са великим успехом и у Русији. Посебно су значајне награде освојене на такмичењима у Арцу, Перуђи (Италија, 1957, 1964, 1966) и Ланголену (Велика Британија 1962), као и наступи на фестивалима у Венецији,

Барселони, Букурешту, Софији, Солуну и Руану. Снимали су за домаће и иностране радио станице и дискографске куће. Српска православна црква одликовала је овај хор орденом Светог Саве другог реда за изузетне заслуге у неговању традиције српске духовне музике (1991).

Ово је један од музичких ансамбала кроз чију су се делатност, а посебно репертоарску политику, оштро преламале политичке прилике у различитим системима државе Југославије. Из данашње перспективе могло би се говорити и о опортунизму и угађању тренутним политичким приликама. Са друге стране, они који су живели у време оштрих, ауторитарних режима, знају колико је било тешко опстати са репертоаром грађеним на основу слободног духовног, па и уметничког опредељења.

Овде објављени CD-ови садрже живе снимке извођења сачињене на концертима у Саборној цркви у Београду (17. децембар 2006), у цркви „Свети Константин и Јелена“ у Балчику у Бугарској (14. мај 2007). Други CD је снимак концерта одржаног поводом педесет пет година рада хора у сали Коларчеве задужбине у Београду (5. новембар 2006). Програм је одабрао, припремио и извео тадашњи диригент хора Александар Спасић.

Први CD посвећен је православној друховној хорској музици, како из ризнице класика српске црквене музике, композитора Корнелија Станковића и Стевана Мокрањца, тако и црквених музичара, проте Мирка Павловића и Александра Гаванског, као и савремених аутора - Александра Вујића, Миодрога Говедарице, Александра Спасића и грчког композитора Теодора Папаконстантину. На другом CD-у је репертоар српске хорске духовне музике проширен на дела композитора 19. и 20. века: Јосифа Маринковића, Стевана Христића, Марка Тајчевића, Станојла Рајичића и Војислава Илића. Искорак у стваралаштво западноевропских аутора представљају композиције Шарла Гуноа и Волфганга Амадеуса Моцарта.

Даница Петровић